

Жалпы сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2024 жылдың бірінші жартыжылдығында

Негізгі тенденциялар

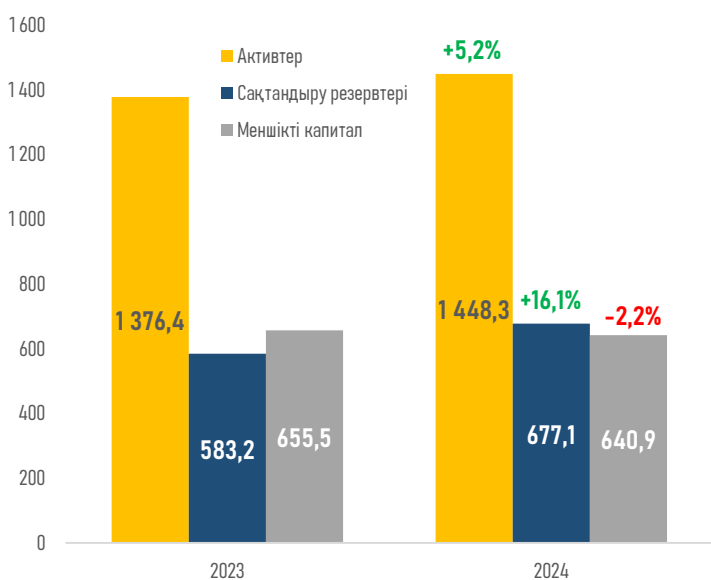
- Қатысушылар санының азаюына қарамастан (KazakhExport экспорттық сақтандыру компаниясынан шикізаттық емес экспортты дамыту және ілгерілету жөніндегі ұлттық институтқа мәртебесін өзгертті), 2024 жылы жалпы сақтандыру нарығының негізгі көрсеткіштері жоғары экономикалық белсенділік, кредиттеуді жеделдету, сондай-ақ экономикадағы инфляциялық процестердің жоғарылауы аясында қалыпты өсуді көрсетті.
- 2024 жылы ЖСК активтері 5,2%-ға, Т1,4 трлн-ға дейін өсті, бұл сақтандыру нарығы активтерінің 46% бірақ ЖІӨ-нің 1,04% ғана құрайды.
- Активтер құрылымындағы негізгі өсім 2024 жылы қор нарығы құралдарының едәуір өсуі аясында бағалы қағаздар портфелінде (+16%) байқалады, ал кері репо операцияларында (-56%) жүйедегі өтімділіктің құрылымдық профициті және ҚРҰБ ақша-кредит саясаты құралдары жүйесіндегі өзгерістер аясында (өтімділік алынбайды репо операциялары арқылы).
- Сонымен қатар, негізгі 8 ойыншының рөлі өсті: олардың активтердегі үлесі қазір 90%-дан 92%-ға дейін (төменде қараңыз) масштабты үнемдеудің жағымды әсері аясында.
- Сектор міндеттемелерінің көлемі 16,7%-ға, негізінен пайда болған шығындар бойынша міндеттемелердің (+29,6% немесе Т73 млрд), сақтандыру өтемінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелердің (+17,7% немесе Т34 млрд теңге) көлемдерінің ұлғаюы есебінен Т635 млрд дейін өсті.

- 2024 жылы сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 3,0%-ға ұлғайып, Т703 млрд жетті. Мұнда ипотекалық қарыздарды берудің секіруімен (+25%) және тұрғын үйді іске қосудың өсуімен (+6,4%) ынталандырылған мүлкті сақтандыру (+14% немесе Т29 млрд), сондай-ақ жұмыспен қамтудың артуы (+127,2 мың) аясында сырқаттанған жағдайда сақтандыру (+20% немесе Т11,4 млрд) жүргізушілер болды ҚР-да жалақы (+11,3%).
- Бұл ретте икемді тарифтеу жүйесін енгізу аясында автокөлікті сақтандыру бойынша сыйлықақылар (-12% немесе Т14,1 млрд), сондай-ақ өткен жылдың жоғары базасы аясында кәсіби жауапкершілік (-56% немесе Т11,9 млрд) айтарлықтай қысқарды.
- Сақтандыру төлемдерінің өсімі сыйлықақыларды үш еседен астам басып озды: олардың көлемі 9,2%-ға ұлғайып, Т232 млрд жетті. Мұндай динамика автокөлік иелерін сақтандыру/автокөлікті сақтандыру бойынша төлемдермен (+29,9% немесе Т25 млрд) және ауырған жағдайда сақтандыру (+20,0% немесе Т7 млрд) қамтамасыз етілді.
- Осыған байланысты төлемдердің сыйлықақыларға қатынасы 33%-ға дейін өсті, 31% бұрын (төменде қараңыз).
- Соған қарамастан, 2024 жылдың қорытындысы бойынша ЖСК-тың пайдасы айтарлықтай өсті (+52% немесе Т43 млрд). Қаржы нәтижесінің ұлғаюына барлық үлес қор нарығының өсуі және теңгенің әлсіреуіне байланысты активтердің оң қайта бағалануы (2024 жылы 15,5%-ға әлсіреген) аясында инвестициялық қызметтен түскен кірістер енгізілді.
- Нәтижесінде сақтандыру нарығының рентабельділігі 2023 жылдың қорытындысы бойынша 12,4% көрсеткішпен салыстырғанда 20,3%-ға дейін жақсарды.

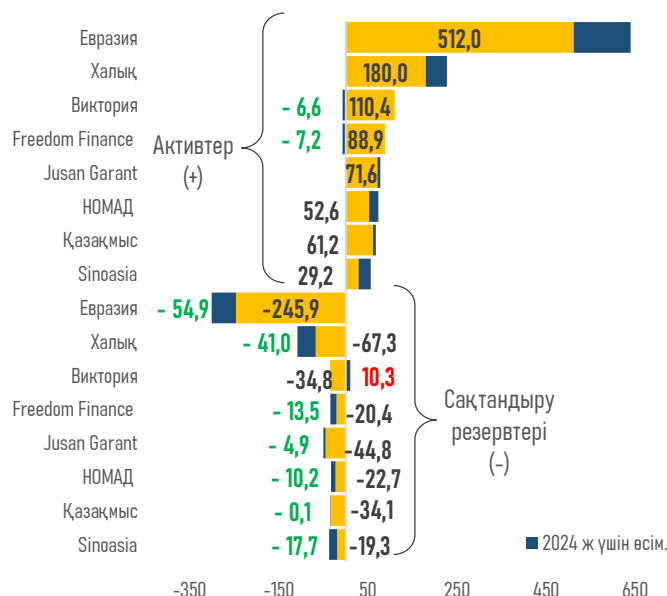

Сектордың баланстық (реттеушілік) көрсеткіштері

Сектордың жиынтық көрсеткіштері, млрд теңге

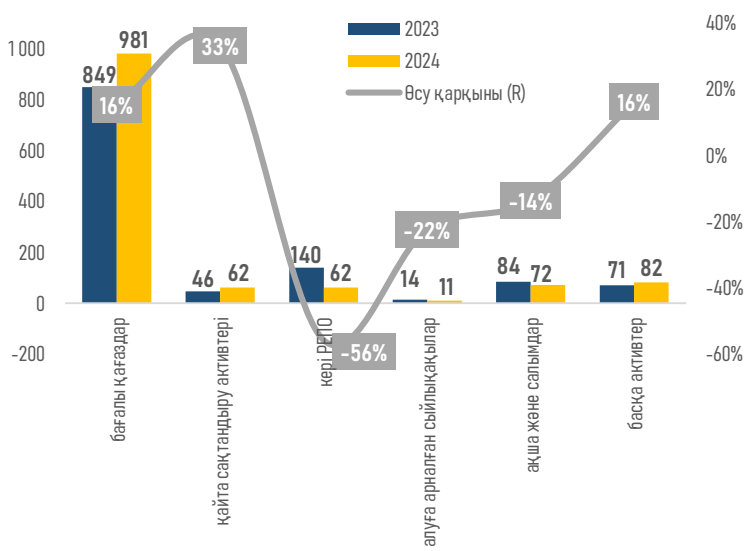

Сектордың ТОП-8 компаниясының көрсеткіштері, млрд теңге

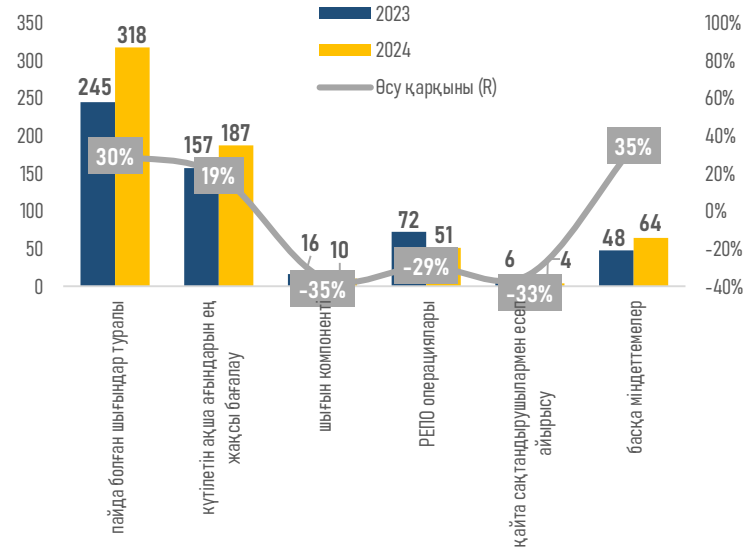

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы

Сектор активтерінің құрылымы, млрд теңге

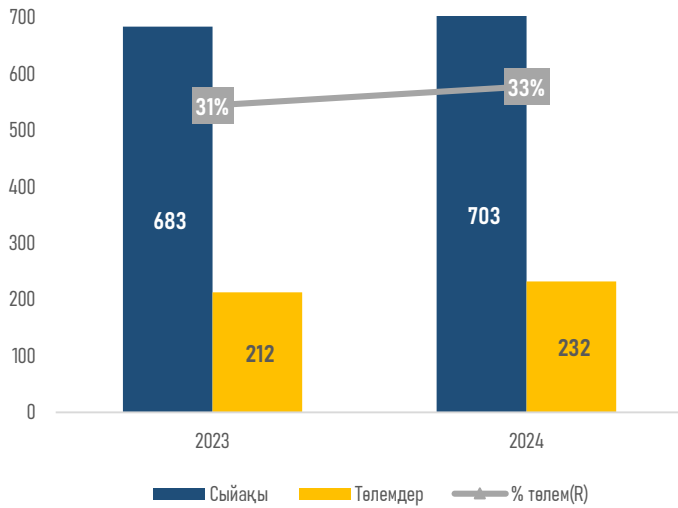

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, млрд теңге

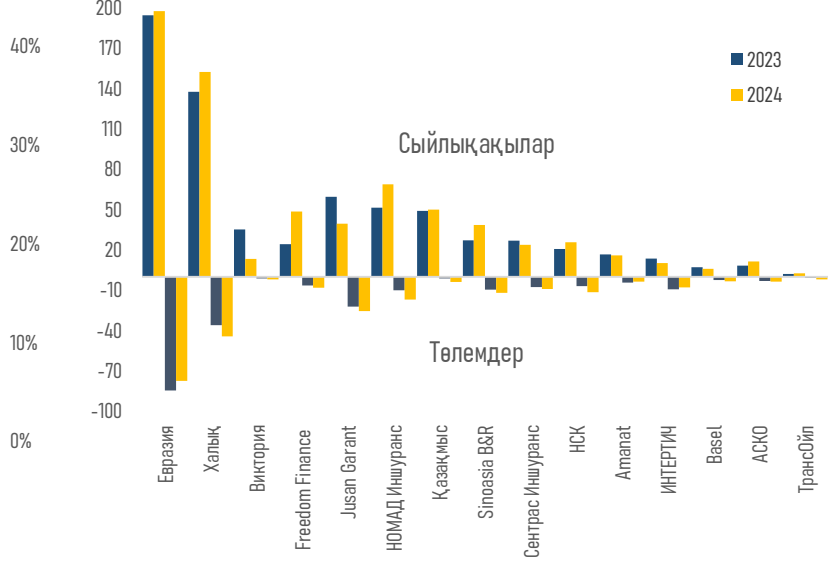

Төлемдер мен сыйлықақылардың арақатынасы

Төлемдердің сыйлықақыға арақатынасы, млрд теңге

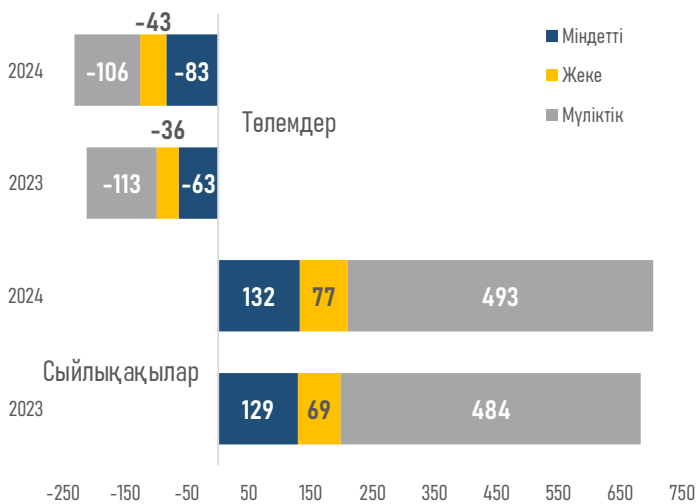

Сақтандыру компаниялары бөлінісінде, млрд теңге

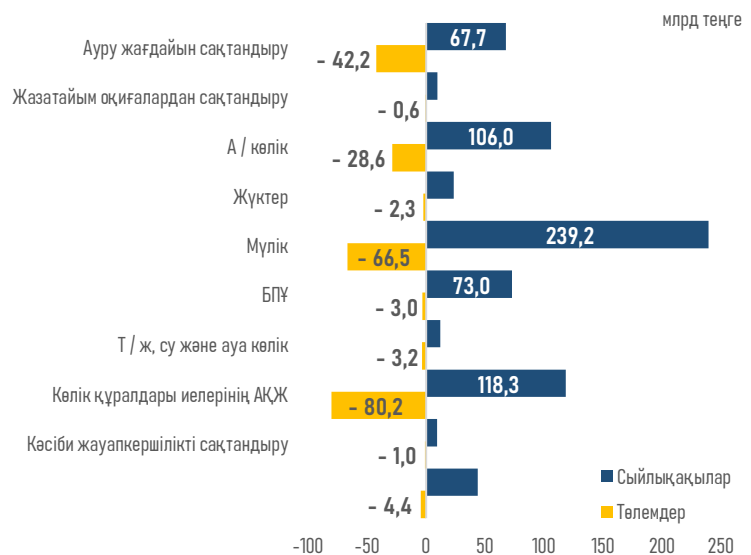

Сыйлықақылар мен төлемдер

Сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

2024 ж. сыйлықақылар мен төлемдердің нысаналы мақсаты

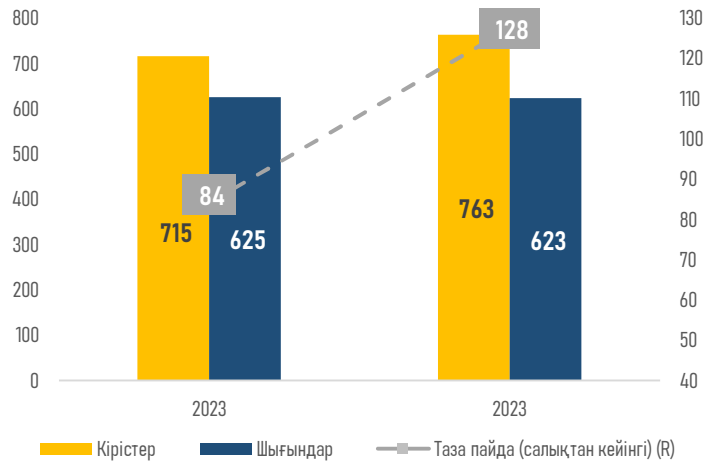

Жалпы сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

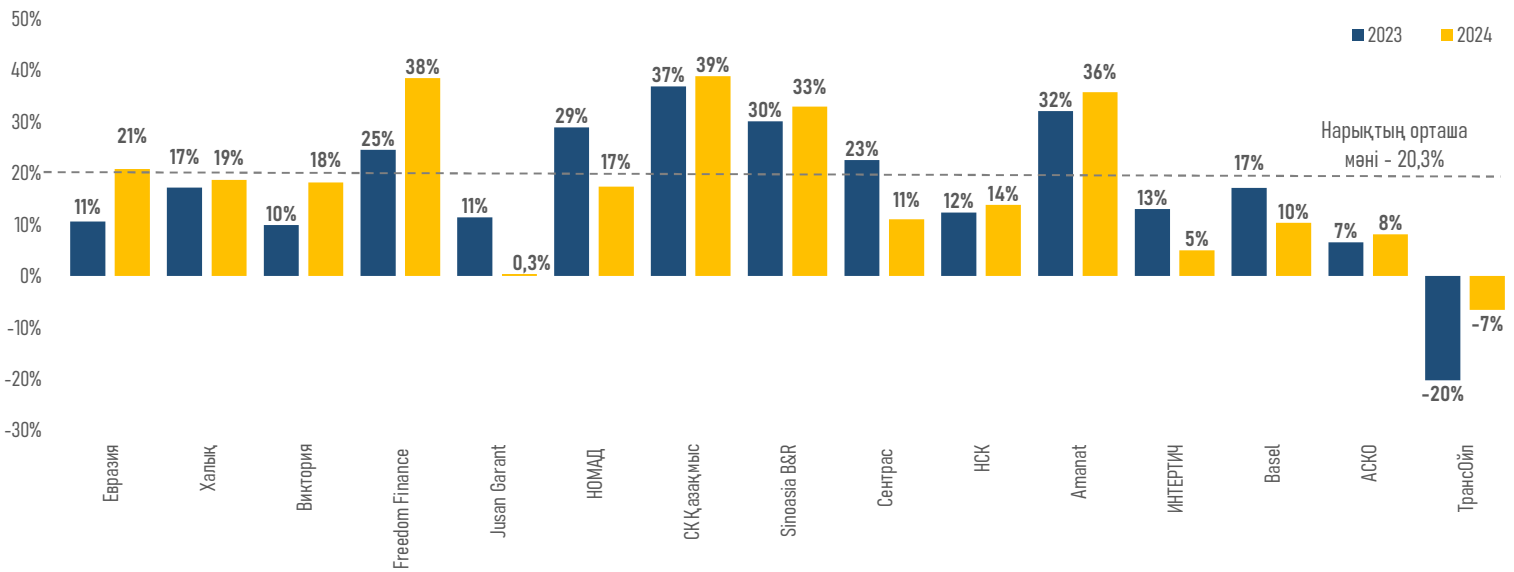
2024 жылғы кірістер мен шығыстардың құрылымы, %

Таза пайда, млрд теңге

Капиталдың орташа өлшенген кірістілігі* (RoE)

Кезеңнің қысқаша қорытындылары

2024 жылы сақтандыру өнімдеріне деген сұраныс барлық сегменттерде өсіп келе жатқан серпінді көрсетті: сыйлықақылар міндетті сақтандыруда (+2,6% немесе 13,3 млрд), ерікті жеке сақтандыруда (+11,8% немесе 18,2 млрд) және ерікті мүліктік сақтандыруда (+1,8% немесе 18,7 млрд) өсті.

Сақтандырудың енуінің өсуін жасалған жалпы сақтандыру шарттары санының едәуір өсуімен де бағалауға болады: 2024 жылы олар 10,5 млн шартты (+694 мың) құрады.

Субъектілер бөлінісінде негізгі көлем жеке тұлғаларда қалады (бір жыл бұрын 79% vs 83%), бірақ заңды тұлғалар үшін өсуді жалғастыруда (17%-дан 21%-ға дейін).

Сақтандыру сегменттері бөлінісінде ерікті жеке (9-дан 13%-ға дейін) және мүліктік сақтандыру (11-ден 12%-ға дейін) ұлғайған кезде міндетті сақтандыру үлесінің төмендеуі (79%-дан 75%-ға дейін) байқалады.

Алайда, сақтандыру төлемдерінің жеделдетілген өсуіне байланысты олардың нарықтық сыйлықақыларға қатынасы бір жыл бұрынғы 31% - дан 33% - ға дейін өсті. Сегменттер бойынша жеке динамика келесідей: көрсеткіш міндетті сақтандыру бойынша (49% - дан 54% - ға дейін) және ерікті мүліктік (21%-дан 24%-ға дейін) өсті, бірақ ерікті жеке тұлға бойынша (56%-дан 55%-ға дейін) төмендеді. Яғни, ерікті мүліктік сақтандыру бағыты тиімсіз болды.

Күтілетін жоғары экономикалық белсенділікті, кредиттік сақтандырудың (ипотека, авто) оң әсерін ескере отырып және сақтандыру өнімдерінің салыстырмалы түрде төмен енуі аясында (жан басына шаққандағы сақтандыру сыйлықақыларының — 32,2 мың теңге орташа жалақыға қатынасы 435 мың теңге небәрі 7,4% құрайды) — сектор тұрақты өсуді, оның ішінде өнім желісінің кеңеюінің арқасында көрсетуді жалғастырады, жалпы цифрландыру және заңды және жеке тұлғалар тарапынан сақтандыру өнімдеріне деген қызығушылық.